

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
тел. 253-38-22, факс 230-20-33, 253-77-50
телекс 131018 NBNK UX, 131251KIJ UX
e-mail: nbu@bank.gov.ua

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Institutska Str., Kyiv, 01601, Ukraine
phone 253-38-22, fax 230-20-33, 253-77-50,
telex 131018 NBNK UX, 131251KIJ UX
e-mail: nbu@bank.gov.ua

03.11.2014 № 47-409/63712

На № _____

Голові Аудиторської палати
України
Нестеренку І. І.
вул. Підгірна, 1, оф. 12,
м. Київ,
04107, Україна

Про результати розгляду
аудиторських звітів банків за 2013 рік

Шановний Іване Івановичу!

Національний банк України (далі – Національний банк) за результатами розгляду аудиторських звітів банків про перевірку фінансової звітності (далі – аудиторські звіти) та річної фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності) банків за 2013 рік повідомляє таке.

1. Щодо складання банками річного фінансового звіту.

Порядок складання банками річного фінансового звіту та розкриття в ньому інформації визначений Інструкцією про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затвердженою постановою Правління Національного банку від 24.10.2011 № 373 (далі – Інструкція № 373), та Порядком застосування методу трансформації під час складання фінансової звітності банків України, затвердженим постановою Правління Національного банку від 10.12.2012 № 510 (далі – Постанова № 510).

Під час перевірки складу річної фінансової звітності, змісту звітів та наявності описових пояснень та перехресних посилань на пов'язану з ними інформацію у примітках окремих банків Національним банком виявлено такі недоліки:

Вхід. № 01-012/рНО
«07» 11 2014р.

у Звіті про рух грошових коштів не зазначено метод його складання (прямий/непрямий);

до річної фінансової звітності банків не надано трансформційні таблиці щодо сум коригувань між даними бухгалтерського обліку та вимогами МСФЗ 2012 рік;

відсутні примітки до статей “Основні засоби”, “Нематеріальні активи” Звіту про фінансовий стан, “Процентні доходи”, “Процентні витрати” Звіту про прибутки та збитки та “Чистий та скоригований прибуток на акцію” Звіту про сукупний дохід, які є невід’ємними складовими фінансової звітності банку;

до річної фінансової звітності включено статті, які стосуються консолідованої фінансової звітності (це стосується звітів: про фінансовий стан (Баланс), про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, про зміни у власному капіталі);

у примітці 31 “Управління фінансовими ризиками” не описано цілі, політика та процеси щодо управління процентним, валютним, іншим ціновим та географічним ризиками та наявність концентрації інших ризиків;

назви окремих звітів річної фінансової звітності “Звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи”, “Звіт про зміни у капіталі” не відповідають назвам, визначеним у Міжнародних Стандартах Бухгалтерського Обліку (далі –МСБО) 1 “Подання фінансової звітності”, а саме: “Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід”, “Звіт про зміни у власному капіталі”;

у фінансовій звітності відсутня будь-яка інформація щодо застосування/незастосування МСФЗ 8 “Операційні сегменти”;

у формах річної звітності зазначено грошову одиницю України - “українська гривня” замість визначення “гривня”;

у звіті про прибутки та збитки не розкрито інформацію щодо статей про прибуток на одну акцію;

у примітці “Субординований борг” недостатньо розкрита інформація щодо даних, зазначених у статті “Субординований борг” Звіту про фінансовий стан;

основні форми річної фінансової звітності не підписані посадовими особами банку, не зазначено прізвище та номери телефонів виконавців основних форм звітів;

не використовується наскрізна нумерація приміток у річному фінансовому звіті;

наявні розбіжності числових даних в аналогічних показниках у різних звітах та примітках, окремі дані наводились не у встановлених одиницях виміру, а також допускались помилкові посилання на примітки та таблиці тощо.

Інформація про зазначені недоліки доведена банкам листом від

Одночасно банкам було рекомендовано при складанні річної фінансової звітності виключати рядки та примітки з нульовими показниками, а також наводити у чіткому вигляді та повторювати інформацію щодо дати кінця звітного періоду відповідно до п.51 МСБО 1 “Подання фінансової звітності”.

Також запропоновано у подальшому зазначати назви основних форм звітів відповідно до вимог Інструкції № 373.

2. Щодо аудиторських звітів.

У цілому банками та аудиторськими фірмами дотримано вимоги Положення про порядок подання банками до Національного банку України звіту аудитора за результатами щорічної перевірки фінансової звітності, затвердженого постановою Правління Національного банку від 09.09.2003 № 389 (у редакції постанови Правління Національного банку від 21.11.2011 № 341), погодженого з Аудиторською палатою України (далі – Положення № 341), щодо строків подання аудиторських звітів та порядку їх складання.

Разом з тим необхідно зазначити, що в окремих аудиторських звітах виявлено ряд типових помилок та недоліків, на які Національний банк неодноразово звертав увагу банків за результатами розгляду аудиторських звітів за минулі роки та наголошував на їх недопущенні у подальшому, а саме:

викладена додаткова інформація, яка вимагається нормою пункту 3.3 глави 3 Положення № 341, не відображає конкретних висновків (оцінок) аудиторської фірми (аудитора);

окремі аудиторські звіти із модифікованим висновком не містять кількісне визначення фінансового впливу викривлення на річну фінансову звітність (консолідовану фінансову звітність);

порушено стандартизовану структуру складання аудиторського звіту, а саме пояснювальний параграф викладено в параграфі “Відповідальність аудитора”, що не дає змоги користувачам фінансової звітності, у тому числі Національному банку, визначити вид думки (модифікована або немодифікована), яку висловив аудитор;

дата підписання аудиторського звіту передує даті підписання фінансової звітності банку.

Допущення окремими аудиторськими фірмами (аудиторами) зазначених вище типових помилок та недоліків свідчить про те, що банками не взято до уваги зауваження Національного банку та/або не доведено до відома аудиторських фірм (аудиторів) вимоги Національного банку стосовно недопущення в аудиторських звітах виявлених помилок та безумовного виконання норм, визначених нормативно-правовими актами Національного банку та Міжнародними стандартами контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2012 р.) (далі – Стандарти).

Окрім зазначеного за результатами аналізу аудиторських звітів встановлено факти висловлення деякими аудиторськими фірмами немодифікованої думки про те, що фінансова звітність банків складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосованої концептуальної основи фінансової звітності і містить достовірну, справедливу інформацію та відповідає дійсному фінансовому стану банків. Однак, у подальшому, після перевірки Національним банком, звітність таких банків визнано недостовірною, банки віднесено до категорії проблемних та/або неплатоспроможних та Фондом гарантування вкладів фізичних осіб у цих банках введено тимчасову адміністрацію і в подальшому запроваджено процедуру ліквідації.

Слід зазначити, що відповідно до вимог Стандартів метою аудиту є підвищення ступеня довіри користувачів до фінансової звітності.

При цьому, цілями аудитора є отримання достатніх та прийнятних аудиторських доказів того, що події, які відбуваються в період між датою фінансової звітності та датою аудиторського звіту і потребують коригування або розкриття у фінансовій звітності, належно відображені в цій фінансовій звітності відповідно до концептуальної основи фінансової звітності. Також аудитору необхідно вживати належних дій у відповідь щодо фактів, які стали відомі йому після дати аудиторського звіту і які, якби вони були відомі аудитору на звітну дату, могли б призвести до внесення ним змін до цього звіту.

Вищезазначене свідчить про недотримання аудиторськими фірмами вимог Національного банку та Стандартів щодо розкриття в аудиторських звітах у повному обсязі інформації про реальний фінансовий стан банків на дату підписання аудиторського звіту.

Крім того, зазначені факти свідчать, що аудитори не оцінили у повному обсязі того, чи фінансова звітність складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до концептуальної основи фінансової звітності.

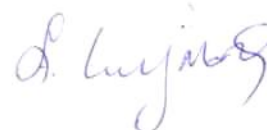
Наголошуємо, що аудиторський звіт про річну фінансову звітність (консолідовану фінансову звітність), який подається до Національного банку та підлягає оприлюдненню, має забезпечувати отримання користувачами повної, зрозумілої, достовірної та неупередженої інформації про фінансовий стан банку.

З огляду на викладене вище, Національний банк вкотре звертає увагу на недопущення у подальшому недоліків, зазначених у цьому листі, та необхідність їх доведення до відома аудиторських фірм, що мають право на проведення аудиторських перевірок банків. У разі подальшого недотримання аудиторськими фірмами вимог законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку з питань складання аудиторського звіту та подання перевіреної аудитором фінансової звітності, Стандартів, Національний банк залишає за собою право в установленому порядку розглянути питання щодо застосування до аудиторських фірм заходів впливу, адекватних вчиненим порушенням.

Також наголошуємо на необхідності безумовного дотримання аудиторськими фірмами вимог статті 70 Закону України “Про банки і банківську діяльність” у частині повідомлення Національного банку про виявлені під час проведення аудиторської перевірки та наданні інших аудиторських послуг викривлення показників фінансової звітності, порушення та недоліки в роботі банку, що можуть призвести до його неплатоспроможності, у тому числі значних втрат регулятивного капіталу банку.

З повагою

Директор Генерального департаменту
банківського нагляду, заступник Голови
Комітету з питань аудиту банків

 А. А. Шульга